

ЕДИТ УОРТЪН

Анотация

КОЯ ЖЕНА НЕ Е СПОСОБНА ДА СЕ ОТДАДЕ НА ЛЮБОВ,
КОЯТО В ДЕЙСТВИТЕЛНОСТ Е ИЛЮЗОРНА, ФАЛШИВА И БОЛЕЗНЕНА?

Edith Wharton
Summer

Едит Уоргън
Лято

© Йордан Костурков, преводач, 2017

© Яна Аргиропулос, дизайн на корицата, 2017

© *Алто* – запазена марка
на „Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД, 2017

ISBN 978-954-2962-49-6

ЕДИТ УОРТЪН

ЛЯТО

Превод от английски Йордан Костурков

Анотроф

София, 2017

I

Едно момиче излезе от къщата на адвоката Роял в края на единствената улица на Северен Дормър и застана на прага.

Беше ранен юнски следобед. От прозрачното сякаш пролетно небе се ронеше дъжд от сребърни слънчеви лъчи и падаше върху покривите на градчето и върху пащицата и горите с лиственица наоколо. Слаб ветреца се промъкваше сред облите бели облаци по скатовете на хълмовете и понасяше сенките им през нивите и по обраслото с трева шосе, което минаваше за улица, когато пресичаше Северен Дормър. Градчето беше разположено високо, на открито и бе лишено от щедрите сенки на добре закътаните селища на Нова Англия. Скупчените плачещи върби край езерцето с патиците и смърчовете пред портата на Хачард бяха почти единствените, които хвърляха крайпътна сянка в участъка от улицата между къщата на адвоката Роял и другия край на градчето. Шосето се качваше високо над църквата и заобикаляше стената от канадска ела, която заграждаше гробището.

Слабият юнски ветреца, понесъл се надолу по улицата, разклащаше печалните ресни на боровете на Хачард. Грабна сламената шапка на младия мъж, който тъкмо минаваше под тях, и я запрати право към другия край на шосето, в езерото с патиците.

Когато той изтича да я извади от водата, момичето, застанало на прага на къщата на адвоката Роял, забеляза, че е пришълец, облечен в градски дрехи, и се смее с широ-

ко отворена уста, както се смеят младите и лекомислени хора, когато им се случи някаква беда.

Сърцето ѝ се сви за миг и плахостта, която понякога я обземаше, когато видеше хора с радостни лица, я накара да се върне обратно в къщата и да се престори, че търси ключа, макар и да знаеше, че вече го е пъкнала в джоба си. Тясно зеленикаво огледало с позлатен орел в горния край висеше на стената в коридора и тя погледна критично отражението си, пожела си за хиляден път да има сини очи като Анабел Балч – момичето, което понякога пристигаше от Спрингфийлд, за да прекара седмица със старата госпожица Хачард, – пооправи опърлената от слънцето шапка над дребничкото си мургаво лице, обърна се и пак излезе на слънце.

– Как мразя всичко! – тихо изрече тя.

Младият мъж беше минал през портата на Хачард и сега на улицата нямаше друг човек освен нея. Северен Дормър е понякога доста пусто градче и в три часа през юнския следобед малцината здрави и силни мъже не бяха тук, а по нивите или в гората, докато жените стояха вкъщи и без да бързат, вършеха неблагоприятната домакинска работа.

Момичето продължи напред, като въртеше ключа на пръста си и се оглеждаше с повишено внимание, предизвикано от появата на този чужденец на това добре познатото място. Как ли, запита се тя, изглежда Северен Дормър в очите на хора от други краища на света? Самата тя живееше тук от петгодишна възраст и от много време смяташе, че градчето им си има своето значение. Само че година по-рано господин Майлс, новият свещеник на Епископалната църква в Хепбърн, който пристигаше в

града през седмица за неделната служба – когато пътищата не бяха разорани от тежко натоварените каруци, – за да отслужи литургия, беше предложил в някакъв пристъп на мисионерски ентузиазъм да заведе младите в Нетълтън, за да слушат една илюстрирана с картини лекция за Светите земи, и десетина момичета и момчета, които представляваха бъдещето на Северен Дормър, бяха натоварени в каруца и конският впряг ги отведе отвъд планините в Хепбърн, където се качиха на пътнически влак за Нетълтън.

В онзи невероятен ден на Чарити Роял за пръв и единствен път ѝ се случваше да пътува с железница, да поглежда в магазини с витрини от дебело стъкло, да опита сладкиш с кокосов орех, да седи в театрална зала и да слуша как някакъв господин говори неразбираеми неща, преди да им покаже филмчетата, които тя с удоволствие би гледала, ако неговите обяснения не ѝ бяха попречили да ги разбере. Това откритие на друг свят ѝ беше показало, че Северен Дормър е малко градче, и събуди у нея жажда за информация, каквато работата ѝ като уредник на градската библиотека не бе успяла да стимулира дотогава. В продължение на месец-два Чарити трескаво се ровеше в прашните томове на библиотеката, носеща името на Хачард – след което впечатленията от Нетълтън започнаха да избледняват и тя стигна до заключението, че ѝ е по-лесно да приеме Северен Дормър като нещо съвсем типично във вселената, вместо да продължава с четенето.

Появата на този непознат отново възкреси спомените за Нетълтън и Северен Дормър отново се сви в своите истински мащаби. Оглеждайки се нагоре и надолу, от избелялата червена къща в единия край до бялата църква в другия, тя най-безсърдечно прецени нещата. Пред нея се

простираше това планинско градче, брулено от времето, изоставено от хората, отбягвано от железницата, от трамвая, от телеграфа, от всички средства, които съединяват формите на живот в съвременните населени пунктове. В градчето нямаше нито магазини, нито театрални зали, не се изнасяха лекции, нямаше търговски център – само една църква, която отваряше вратите си веднъж на две седмици в неделен ден, стига състоянието на пътищата да позволяваше това, и една библиотека, в която не бяха закупувани нови книги от двайсет години, а старите събираха плесен, необезпокоявани по влажните рафтове. Ала въпреки всичко на Чарити Роял ѝ беше внушено, че трябва да е благодарна на съдбата, понеже ѝ е било предопределено да пребивава в Северен Дормър. Тя разбираше, че в сравнение с мястото, откъдето бе дошла, Северен Дормър предлагаше всички блага на най-изисканата цивилизация. Всички в градчето ѝ бяха казвали това още когато я доведоха тук като дете. Дори старата госпожица Хачард го беше казала в един ужасен момент от живота ѝ: „Дете мое, ти не бива никога да забравяш, че точно господин Роял те доведе тук от Планината“.

Нея я „бяха довели от Планината“, откъм онези стръмни чукари, които се изправяха като навъсена стена над по-ниските склонове на Орлов скат и бяха очертали вечен мрачен фон на уединената долина. Планината се намираще на цели двайсет и пет километра, но се извисяваше така рязко над по-ниските ридове, че сякаш беше в състояние да хвърля сянка над Северен Дормър. А освен това тя като огромен магнит привличаше облаците и ги разпръсваше с бури над долината. Всеки път, когато на фона и на най-ясното небе се проточеше тънка струя изпарения над Северен Дормър, тази струя се понасяше в

дрейф като кораб, увлечен във водовъртеж, и се закачаше сред скалите, разкъсвана и разрастваща се, за да помете назад градчето в дъжд и тъмнина.

На Чарити не ѝ беше много ясно всичко за Планината, но знаеше, че е лошо място, затова бе срамно да си дошъл оттам, както и че каквото и да я сполети в Северен Дормър, тя не трябва, както някога госпожица Хачард ѝ беше напомнила, да забравя, че е била доведена тук, долу, от онова място, да си държи езика зад зъбите и да бъде благодарна. Спомняйки си всичко това, вдигна поглед към Планината и се опита, както винаги, да бъде благодарна. Само че образът на младия мъж, когото бе видяла да влиза през портата на госпожица Хачард, върна в съзнание то ѝ картината на бляскавите улици на Нетълтън и тя се почувства засрамена от старата си широкопола шапка за слънце, Северен Дормър ѝ бе опротивял и със завист си представи как Анабел Балч от Спрингфийлд отваря сините си очи някъде далече пред една красота, далеч по-впечатляваща от тази на Нетълтън.

– Как мразя всичко!

На половината път по улицата тя спря пред порта с пантови панти. Отвори я и продължи по застланата с тухли пътека до странния малък тухлен храм с бели дървени колони, които поддържаха един фронтон, изписан с потъмнели златни букви: *Библиотека „Хонориъс Хачард“*, 1832 година.

Хонориъс Хачард беше брат на дядото на госпожица Хачард – макар че тя без никакво съмнение би омаловажила този факт и би изтъкнала като единствено важно обстоятелството, че е негова правнучка по линия на дядо си. Защото Хонориъс Хачард през ранните години на деветнайсети век се бе радвал на скромна слава. Както

мраморната възпоминателна плоча вътре в библиотеката информираше не така често идващите там посетители, той бе притежавал несъмнена литературна дарба, бе написал поредица от студии, озаглавени „Отшелникът от Орлов скат“, бе се радвал на познанството си с Уошингтън Ървинг и Фицгрийн Халек и бе прекършен в апогея на кариерата си от маларична треска, с която се бил заразил в Италия. Това беше единствената връзка на Северен Дормър с литературата, връзка, похвално почетена с издигането на този паметник, в който Чарити Роял всеки вторник и четвъртък следобед се настаняваше на бюрото си под луничавата метална гравюра на покойния автор и се питаше дали той се чувства по-мъртъв в гроба си от нея в неговата библиотека.

На влизане в своята тъмница с отпусната крачка тя свали шапката си и я окачи върху гипсовия бюст на Минерва, вдигна жалюзите, наведе се навън, за да види дали има яйчица в гнездото на лястовицата над един от прозорците, и накрая, настанявайки се на бюрото си, извади навита на руло памучна дантела и метални куки за плетене. Не беше веща плетачка и ѝ бяха нужни много седмици да изплете половин метър дантела, която държеше увита около лепеното платнено гръбче на разпадналия се екземпляр на „Фенерджията“*. Само че нямаше никакъв друг начин, по който да се сдобиеш с дантела, за да украсиш лятната си блузка, а откакто Алай Хоз, най-бедното момиче в градчето, се бе появила в църквата с достойна за завист прозрачна материя на раменете, куките на Чарити бяха ускорили движението си. Тя разгъна дантелата,

* Сантиментален бестселър, дамски роман за възпитанието (1854 г.) на американската писателка Мария Сузана Къминс (1827–1866). – Бел. прев.

пъкна куката в една бримка и със склучени вежди се съсредоточи върху работата си.

Внезапно вратата се отвори и преди тя да успее да вдигне очи, вече бе осъзнала, че младият мъж, когото беше видяла пред портата на Хачард, е влязъл в библиотеката.

Без да ѝ обръща внимание, той бавно се придвижи из продълговатото, наподобяващо подземна гробница, помещение, скръстил ръце отзад, а късогледите му очи се вираха ту нагоре, ту надолу в редиците прашни корици. Накрая стигна до бюрото ѝ и застана пред нея.

– Имате ли библиотечен каталог? – попита той с приятен рязък глас, но странният му въпрос я изненада и тя изпусна плетката си.

– Дали имам какво?

– Ами нали знаете... – Той не довърши и тя осъзна, че за пръв път се загледа в нея, защото очевидно на влизане поради късогледството си не я бе различил от останалите мебели в библиотеката.

От вниманието ѝ не убягна и това, че осъзнавайки присъствието ѝ, той загуби нишката на онова, което говореше, и като сведе очи, тя се усмихна. Младият мъж също се усмихна.

– О, да, предполагам, че не знаете – поправи се той. – Всъщност би било направо жалко...

Стори ѝ се, че долавя лека нотка на снизхождение в гласа му, и троснато запита:

– Защо?

– Защото е много по-приятно в една такава малка библиотека сам да се размотаваш навсякъде... с помощта на библиотекарката.

Той изрече последната фраза с такова уважение, че тя се поуспокои и отвърна:

- Боя се, че не мога да ви помогна кой знае колко.
- Защо? – запита на свой ред той, а тя му отвърна, че и бездруго няма много книги, а и не е чела почти никоя от тях.
- Червеите са ги нападнали – добави мрачно тя.
- Така ли? Колко жалко, защото виждам, че има много издания. – Той сякаш изгуби интерес към разговора и продължи разходката си, очевидно забравил за нея. Безразличието му я жегна и тя вдигна плетивото си, решена да не му предлага никаква помощ. Очевидно обаче той не се нуждаеше от такава, защото остана дълго с гръб към нея, сваляйки един по един големите, покрити с паяжини, томове от най-високия рафт.
- О, я виж! – възкликна той. Тя вдигна очи и видя, че е извадил носната си кърпичка и внимателно бърше ръбовете на книгата в ръката си. Действията му ѝ се сториха неоснователна критика за начина, по който тя се грижеше за инвентара, и раздражено заяви:
- Аз не съм виновна, че са мръсни.
- Той се обърна и я погледна със съживен интерес.
- О... тогава вие не сте библиотекарката?
- Разбира се, че съм. Но не мога да чистя тези книги от прахта. Пък и никой изобщо не ги поглежда сега, след като госпожица Хачард окуця, вече никой не се отбива тук.
- Да, предполагам, че е така. – Той остави книгата, която бършеше, и мълчаливо се изправи, оглеждайки я. Тя се запита дали госпожица Хачард не го е изпратила да си пъха носа навсякъде и да проверява какви грижи се полагат за библиотеката и това подозрение усили обидата и възмущението ѝ.
- Видях да влизате преди малко в нейната къща, така беше, нали? – попита тя, избягвайки да използва собст-

вени имена, както беше характерно за жителите на Нова Англия*. Беше твърдо решена да разбере защо той се вре сред нейните книги.

– В къщата на госпожица Хачард ли? Да... тя ми е братовчедка и съм отседнал при нея – отговори младият мъж и добави, сякаш да неутрализира видимата ѝ недоверчивост: – Казвам се Харни... Лушъс Харни. Тя може би ви е говорила за мен.

– Не, не ми е говорила – отвърна Чарити, макар че ѝ се искаше да бе казала: „Да, говорила ми е“.

– Е, тогава... – засмя се братовчедът на госпожица Хачард и след кратко мълчание, по време на което Чарити си помисли, че отговорът ѝ не е бил насърчителен, той изкомментира: – На вас архитектурата не ви е силна страна.

Тя се почувства крайно озадачена – колкото повече се стремеше да си дава вид, че го разбира, толкова по-неразбираеми ставаха коментарите му. Напомни ѝ за онзи господин, който беше „обяснявал“ филчетата в Нетълтън, и невежеството ѝ се стовари отново върху нея с цялата си мрачна тежест.

– Искам да кажа, че не виждам да имате книги за старите къщи в този район. Предполагам, че в това отношение тази част от страната не е била достатъчно проучена. Всички продължават да се занимават с Плимут и Салем. Толкова е глупаво. Къщата на братовчедка ми например е забележителна. Не може това градче да няма свое минало – то сигурно някога е имало по-голямо значение. – Той рязко замълча, зачервен, както се случва със стеснителните хора, които внезапно си дават сметка, че са били словоохотливи. – Виждате ли,

* Район в САЩ, включващ щатите Мейн, Масачузетс, Ню Хампшър, Роуд Айланд и Върмонт. – Бел. прев.

аз съм архитект и издирвам стари къщи из тези краища.

Тя го погледна втренчено.

– Стари къщи ли? Ами че не е ли всичко в Северен Дормър старо? Най-малко хората са такива.

Той се засмя и пак се отдалечи от нея.

– Нямате ли някаква история на това градче? Струва ми се, че имаше нещо, написано през 1840 година – книга или брошура за първите заселници – внезапно я попита откъм далечния край на залата.

Тя притисна куката за плетене към устните си и се замисли. Знаеше, че има такова произведение: „Северен Дормър и ранните селища в Ийгъл Каунти“. Изпитваше особена неприязън към него, защото представляваше тъничко книжле с мека подвързия, което или падаше, или се хлъзгаше назад и изчезваше, ако човек го притиснеше между два тома, за да го подпрат. Помнеше последния път, когато беше вдигнала книжлето, питайки се как някой е могъл да си направи труда да напише книга за Северен Дормър и съседните селища: Дормър, Хамблин, Крестън и Крестън Ривър. Знаеше ги всичките, бяха всъщност скупчени къщи в гънките на безлюдния мрачен хребет: Дормър, в който жителите на Северен Дормър ходеха да си купуват ябълки; Крестън Ривър, където преди е имало хартиена фабрика, с неговите сиви, рушащи се стени, издигнати покрай реката; Хамблин, където падаше първият сняг. Това бяха техните претенции за слава.

Изправи се и запристъпва несигурно покрай рафтовете. Нямаше обаче никаква представа къде за последно бе сложила книгата и нещо ѝ подсказваше, че и сега се готви да ѝ изиграе обичайния си номер, като остане невидима. Днес не беше щастливият ѝ ден.

– Мисля, че е някъде тук – каза тя, за да демонстрира усърдието си, само че изрече думите несигурно и те по никакъв начин не прозвучаха убедително.

– Е, тогава... – повтори пак той. Тя разбра, че се готви да си тръгва, и повече от всякога ѝ се прииска да намери книгата.

– Ще го отложим за следващия път – добави той, като взе томчето, което беше оставил на бюрото, и ѝ го подаде. – Между другото, малко въздух и слънце ще ѝ бъдат много полезни, защото е доста ценна.

Кимна ѝ и се усмихна, след което изчезна.

ЕДИТ УОРЪН
ЛЯТО

Превод *Йордан Костурков*
Редактор *Ваня Томова*
Отговорен редактор *Христина Мираз*
Коректор *Грета Петрова*
Дизайн на корицата *Яна Аргиропулос*
Предпечат *Лиляна Карагьозова*

Американска. Първо издание
Формат 60x90/16. Печатни коли 14
ISBN 978-954-2962-49-6

Апостроф

Запазена марка
на „Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД
София, ул. „Кракра“ № 20
тел. 02/ 943 87 16, e-mail: books@apostrof.bg

Книгите на „Апостроф“ може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

www.bookstore.enthusiast.bg

Печат *DPX*

**СЕНЗАЦИОНЕН ЗА ЕПОХАТА СИ РОМАН ОТ АВТОРА НА
„НЕВИННИ ГОДИНИ“ И НОСИТЕЛ НА НАГРАДА „ПУЛИЦЪР“**

Романът „Лято“ представя проекцията на портрета на новата жена – жената, която брани емоциите си и плаща висока цена за любовта си.

„Лято“ е наситена с емоции история за злоупотребата с невинността и наивността, за предаденото доверие, страстта, надеждата и изоставянето, за разбитите илюзии на младостта и суровата реалност, която неизбежно ни връхлита след изключително красив сън. Романът разглежда вечната тема за жената, способна да се отдаде на любов, която в действителност е илюзорна, фалшива и болезнена. Портрет на героинята може да бъде портрет на всяка една жена – намираща спасение в достойнството и доблестта да приеме обстоятелствата такива, каквито са.

9 789542 962496

Цена 13.99 лв.